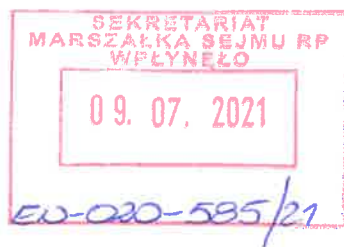

Warszawa, 9 lipca 2021 r.

Krzysztof Gawkowski

Przewodniczący Koalicyjnego Klubu Parlamentarnego Lewicy
(Nowa Lewica, PPS, Razem, Wiosna Roberta Biedronia)

Szanowna Pani
Elżbieta Witek
Marszałek Sejmu RP

Szanowna Pani Marszałek,

Na podstawie art. 118 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej oraz art. 32 ust. 2 Regulaminu Sejmu RP niżej podpisani posłowie wnoszą projekt ustawy:

**- o zmianie ustawy o mniejszościach narodowych i etnicznych
oraz o języku regionalnym**

Do reprezentowania wnioskodawców w pracach nad projektem ustawy upoważniamy posłankę Wandę Nowicką.

Z poważaniem

Krzysztof GAWKOWSKI

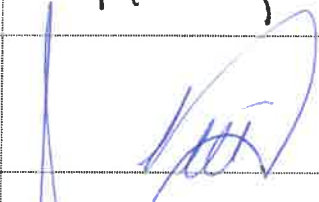
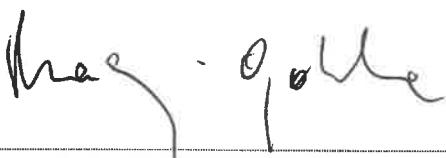
Przewodniczący KKP Lewicy

WYDZIAŁ OBSŁUGI PREZYDIUM SEJMU

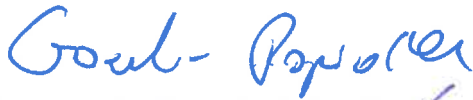
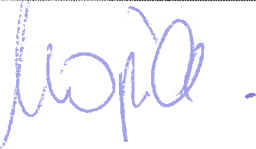
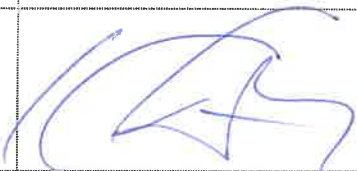
L.dz. SP5-WP.020.224.2021

Data wpływu 09.07.2021r.

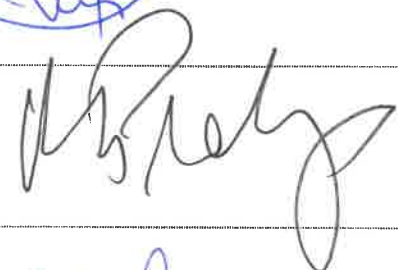
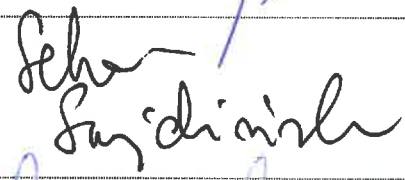
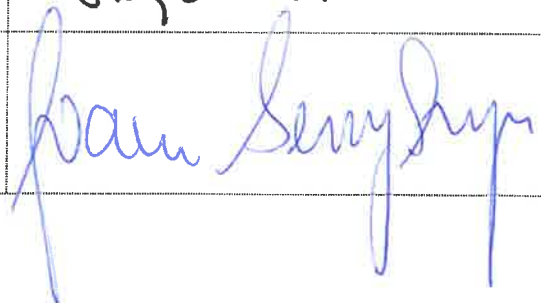
Lista posłów IX kadencji Sejmu RP popierających projekt ustawy o zmianie ustawy o mniejszościach narodowych i etnicznych oraz o języku regionalnym

L.P.	NAZWISKO i IMIĘ	PODPIS
1.	ADAMCZYK Rafał	
2.	AJCHLER Romuald	
3.	BIEJAT Magdalena	
4.	BUŻ Wiesław	
5.	CZARZASTY Włodzimierz	
6.	CZERNIAK Jacek	
7.	DYDUCH Marek	
8.	DZIEMIANOWICZ-BAK Agnieszka	
9.	FALEJ Monika	
10.	GAWKOWSKI Krzysztof	
11.	GDULA Maciej	

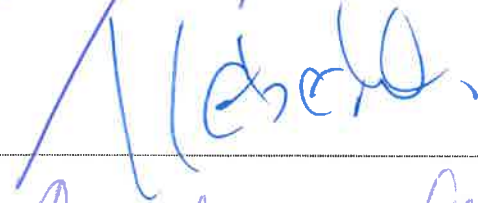
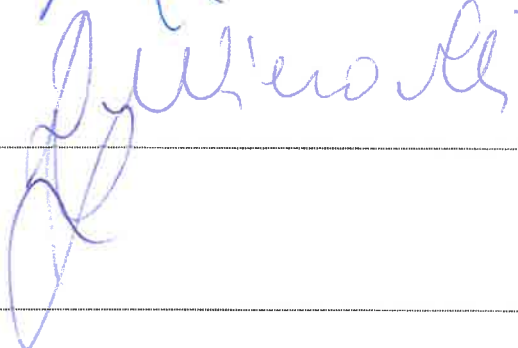
Lista posłów IX kadencji Sejmu RP popierających projekt ustawy o zmianie ustawy o mniejszościach narodowych i etnicznych oraz o języku regionalnym

12.	GOSEK-POPIOŁEK Daria	
13.	IWANIAK Arkadiusz	
14.	KONIECZNY Maciej	
15.	KOPERSKI Przemysław	
16.	KOPIEC Maciej	
17.	KOTULA Katarzyna	
18.	KRETKOWSKA Katarzyna	
19.	KRUTUL Paweł	
20.	KUCHARSKA-DZIEDZIC Anita	
21.	KULASEK Marcin	
22.	KWIATKOWSKI Robert	

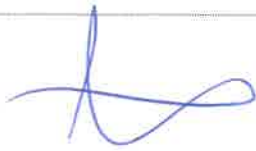
Lista posłów IX kadencji Sejmu RP popierających projekt ustawy o zmianie ustawy o mniejszościach narodowych i etnicznych oraz o języku regionalnym

23.	MACIEJEWSKA Beata	
24.	MATYSIAK Paulina	
25.	NOWICKA Wanda	
26.	OBAZ Robert	
27.	PAWLICZAK Karolina	
28.	PROKOP-PACZKOWSKA Małgorzata	
29.	ROZENEK Andrzej	
30.	RUTKA Marek	
31.	SCHEURING-WIELGUS Joanna	
32.	SEKUŁA-SZMAJDZIŃSKA Małgorzata	
33.	SENYSZYN Joanna	

Lista posłów IX kadencji Sejmu RP popierających projekt ustawy o zmianie ustawy o mniejszościach narodowych i etnicznych oraz o języku regionalnym

34.	SOWIŃSKA Anita	
35.	SZCZEPAŃSKI Wiesław	
36.	SZEJNA Andrzej	
37.	SZOPIŃSKI Jan	
38.	ŚMISZEK Krzysztof	
39.	TOMASZEWSKI Tadeusz	
40.	TRELA Tomasz	
41.	UEBERHAN Katarzyna	
42.	WIECZOREK Dariusz	
43.	WOLSKI Zdzisław	
44.	WONTOR Bogusław	

Lista posłów IX kadencji Sejmu RP popierających projekt ustawy o zmianie ustawy o mniejszościach narodowych i etnicznych oraz o języku regionalnym

45.	ZANDBERG Adrian	
46.	ZAWISZA Marcelina	
47.	ŻUKOWSKA Anna Maria	

*Komunikat
Zbigniew*

Lista posłów IX kadencji Sejmu popierających poselski projekt ustawy o zmianie ustawy o mniejszościach narodowych i etnicznych oraz języku regionalnym.

[illegible]

Ustawa

z dnia ... 2021 r.

**o zmianie ustawy o mniejszościach narodowych i etnicznych
oraz o języku regionalnym**

Art. 1. W ustawie z dnia 6 stycznia 2005 r. o mniejszościach narodowych i etnicznych oraz o języku regionalnym (Dz. U. z 2017 r. poz. 823) wprowadza się następujące zmiany:

- 1) w art. 19 w ust. 2 zdanie pierwsze otrzymuje brzmienie: „Językiem regionalnym jest język kaszubski i język wilamowski.”;
- 2) art. 20 otrzymuje brzmienie: „Art. 20. 1. Realizacja prawa osób posługujących się językiem regionalnym, do nauki tego języka lub w tym języku odbywa się na zasadach i w trybie określonych w ustawie wymienionej w art. 17.
2. Organy władzy publicznej są obowiązane podejmować odpowiednie środki w celu wspierania działalności zmierzającej do zachowania i rozwoju języka regionalnego. Przepisy art. 18 ust. 2, 3 i 3a oraz ust. 5 stosuje się odpowiednio.
3. Środkami, o których mowa w ust. 2, mogą być również środki przekazywane z budżetu jednostki samorządu terytorialnego organizacjom lub instytucjom, realizującym zadania służące zachowaniu i rozwojowi języka regionalnego.”;
- 3) w art. 21 w ust. 2 pkt 5 otrzymuje brzmienie: „5) podejmuje działania na rzecz zachowania i rozwoju języka regionalnego.”;
- 4) w art. 22:
 - a) w ust. 1 pkt 4 otrzymuje brzmienie: „4) podejmowanie działań na rzecz respektowania praw osób posługujących się językiem regionalnym.”,

- b) ust. 2 otrzymuje brzmienie: „2. W celu realizacji zadań, o których mowa w ust. 1, wojewoda współdziała z organami samorządu terytorialnego i organizacjami społecznymi, w szczególności z organizacjami mniejszości, oraz opiniuje programy na rzecz mniejszości, a także zachowania i rozwoju języka regionalnego, realizowane na terenie danego województwa.”;
- 5) w art. 24:
- a) ust. 1:
- pkt 3 otrzymuje brzmienie: „3) dwóch przedstawicieli społeczności posługującej się językiem kaszubskim;”,
 - po pkt 3 dodaje się pkt 3a w brzmieniu: „3a) jednego przedstawiciela społeczności posługującej się językiem wilamowskim.”,
- b) ust. 3 otrzymuje brzmienie: „3. Minister właściwy do spraw wyznań religijnych oraz mniejszości narodowych i etnicznych zawiadamia organy, o których mowa w ust. 1 pkt 1, oraz organizacje mniejszości oraz społeczności posługujących się językiem regionalnym o zamiarze wystąpienia do Prezesa Rady Ministrów z wnioskiem, o którym mowa w ust. 2.”,
- c) ust. 5 – 7 otrzymują brzmienie: „5. Poszczególne mniejszości, o których mowa w art. 2, oraz społeczności posługujące się językiem regionalnym zgłaszają ministrowi właściwemu do spraw wyznań religijnych oraz mniejszości narodowych i etnicznych swoich kandydatów na członków Komisji Wspólnej reprezentujących daną mniejszość lub społeczność posługującą się językiem regionalnym w liczbie określonej dla tej mniejszości lub dla tych społeczności odpowiednio w ust. 1 pkt 2, 3 albo 3a, w terminie 90 dni od dnia otrzymania zawiadomienia, o którym mowa w ust. 3.
6. Jeżeli w terminie określonym w ust. 5 któraś z mniejszości lub społeczności posługujących się językiem regionalnym nie zgłosi swoich kandydatów lub zgłosi liczbę kandydatów inną niż określona odpowiednio dla tej mniejszości w ust. 1 pkt 2, a dla społeczności w ust. 1 pkt 3 albo 3a, wówczas minister właściwy do spraw wyznań religijnych oraz mniejszości narodowych i etnicznych przedstawia tej mniejszości lub społeczności do zaopiniowania swoich kandydatów na członków Komisji Wspólnej reprezentujących tę mniejszość lub społeczność. W przypadku niewyrażenia przez mniejszość lub

społeczność opinii w terminie 30 dni od dnia przedstawienia przez ministra właściwego do spraw wyznań religijnych oraz mniejszości narodowych i etnicznych kandydatów, wymóg uzyskania opinii uznaje się za spełniony.

7. We wniosku, o którym mowa w ust. 2, minister właściwy do spraw wyznań religijnych oraz mniejszości narodowych i etnicznych wskazuje jako kandydatów na członków Komisji Wspólnej jedynie osoby zgłoszone przez organy, o których mowa w ust. 1 pkt 1, oraz mniejszości lub społeczności posługujące się językiem regionalnym, z zastrzeżeniem ust. 6, a także kandydata na sekretarza Komisji Wspólnej.”;

- 6) w art. 25 ust. 1 pkt 2 otrzymuje brzmienie: „2) wystąpienia przez organ lub mniejszość lub społeczność posługującą się językiem regionalnym, których przedstawicielem jest członek, do ministra właściwego do spraw wyznań religijnych oraz mniejszości narodowych i etnicznych, z uzasadnionym wnioskiem o odwołanie członka ze składu Komisji Wspólnej;”;
- 7) w art. 27 ust. 1 otrzymuje brzmienie: „1. Współprzewodniczącymi Komisji Wspólnej są przedstawiciel ministra właściwego do spraw wyznań religijnych oraz mniejszości narodowych i etnicznych oraz przedstawiciel mniejszości oraz społeczności posługujących się językiem regionalnym wybrany przez członków Komisji Wspólnej, o których mowa w art. 24 ust. 1 pkt 2 i 3.”;
- 8) w art. 28 ust. 2 i 3 otrzymują brzmienie: „2. Posiedzenia zwołuje współprzewodniczący Komisji Wspólnej, będący przedstawicielem ministra właściwego do spraw wyznań religijnych oraz mniejszości narodowych i etnicznych, z inicjatywy własnej lub na wniosek współprzewodniczącego, będącego przedstawicielem mniejszości i społeczności posługujących się językiem regionalnym.

3. W celu wypracowania wspólnego stanowiska mniejszości i społeczności posługujących się językiem regionalnym współprzewodniczący, będący przedstawicielem mniejszości i tych społeczności, może zwoływać posiedzenia, w których udział będą brali tylko członkowie Komisji Wspólnej, o których mowa w art. 24 ust. 1 pkt 2 i 3. Stanowisko jest niezwłocznie przekazywane pozostałym członkom Komisji Wspólnej przez współprzewodniczącego.”;

- 9) w art. 29 ust. 2 otrzymuje brzmienie: „2. Przedstawicielom organizacji mniejszości oraz społeczności posługujących się językiem regionalnym uczestniczącym w pracach Komisji Wspólnej przysługuje zwrot kosztów podróży i noclegów, na zasadach określonych w przepisach dotyczących wysokości oraz warunków ustalania należności przysługujących pracownikowi zatrudnionemu w państwowej lub samorządowej jednostce sfery budżetowej z tytułu podróży służbowej na obszarze kraju, wydanych na podstawie art. 77⁵ § 2 Kodeksu pracy.”;
- 10) w art. 31 ust. 1 otrzymuje brzmienie: „1. Organy administracji rządowej, samorządu terytorialnego oraz organizacje mniejszości oraz społeczności posługujących się językiem regionalnym, są obowiązane do przekazywania ministrowi właściwemu do spraw wyznań religijnych oraz mniejszości narodowych i etnicznych, na jego wniosek, informacji pozostających w zakresie działania tych organów lub organizacji i dotyczących sytuacji mniejszości oraz społeczności posługujących się językiem regionalnym lub realizacji zadań na rzecz mniejszości lub zachowania i rozwoju języka regionalnego.”;
- 11) art. 32 otrzymuje brzmienie: „Art. 32. Organy administracji rządowej, samorządu terytorialnego oraz organizacje pozarządowe są obowiązane do przekazywania wojewodzie, w celu zaopiniowania, dokumentów dotyczących programów realizowanych z ich udziałem na terenie województwa, dotyczących mniejszości lub zachowania i rozwoju języka regionalnego , finansowanych w całości lub części ze środków publicznych.”.

Art. 2. 1. Minister właściwy do spraw wyznań religijnych oraz mniejszości narodowych i etnicznych zawiadomi w terminie 60 dni od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy organy, o których mowa w art. 24 ust. 1 pkt 1 ustawy zmienianej w art. 1 w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, oraz organizacje społeczności posługującej się językiem wilamowskim o zamiarze wystąpienia do Prezesa Rady Ministrów z wnioskiem o powołanie do Komisji Wspólnej Rządu i Mniejszości Narodowych i Etnicznych przedstawiciela społeczności posługującej się językiem wilamowskim.

2. Do pierwszego powołania do Komisji Wspólnej Rządu i Mniejszości Narodowych i Etnicznych przedstawiciela społeczności posługującej się językiem

wilamowskim stosuje się odpowiednio przepisy art. 24 ust. 2 i 4-7 ustawy zmienianej w art. 1 w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą.

Art. 3. Ustawa wchodzi w życie po upływie 30 dni od dnia ogłoszenia.

Uzasadnienie

Przedmiotem nowelizacji ustawy jest uznanie języka wilamowskiego za język regionalny. Jest on używany jako autochtoniczny rodzimy język lokalny w miasteczku Wilamowice (po wilamowsku *Wymysou*) należącym obecnie administracyjnie do powiatu bielskiego województwa śląskiego.

Wilamowice są ośrodkiem administracyjnym miejsko-wiejskiej gminy Wilamowice. W 2013 r. liczba ludności całej gminy wynosiła 16.670 osób, z czego w mieście Wilamowice ok. 3.020 osób, co stanowi 18% populacji gminy. W 2018 r. liczba ludności całej gminy wynosiła zaś 17.287 osób¹. Wilamowianie² są więc mniejszością nawet na najniższym szczeblu podziału administracyjnego. Wilamowice stanowią jedyną w swoim rodzaju na obecnych terenach Polski językową społeczność mikroregionalną.

Powstała ona w wyniku XIII-wiecznego germańskojęzycznego osadnictwa na spustoszonych najazdami tatarskimi ziemiach Księstwa opolsko-raciborskiego. Założono wtedy m.in. obecną Starą Wieś (po wilamowsku zwaną *Wymysdiöf*, czyli „Wilamowską Wsią”). W późniejszym okresie, ale jeszcze przed 1300 rokiem część mieszkańców tej osady przeniosła się kilka kilometrów dalej na wschód i zasiedliła Wilamowice. Najprawdopodobniej w trakcie tej samej fali kolonizacyjnej powstała i tzw. *bielsko-bialska wyspa językowa* (enklawa etniczno-językowa składająca się z Bielska, Białej i otaczających je miejscowości po obu stronach śląsko-małopolskiej granicy). Osadnicy przybywali na ten pograniczny obszar z Śląska, a tamże wcześniej z rozmaitych terenów germańskich, a nawet być może pogranicza germańsko-romańskiego.

Opracowania lingwistyczne na ogół zaliczają wilamowski do frankońskich odmian średniowysokoniemieckich. W okresie kolonizacji Wilamowic – a tym bardziej w poprzedzających je okresach przybywania na Śląsk germańskojęzycznych fal osadniczych – na najszerzej rozumianych obszarach zachodnioniemieckich kształtowały się jeszcze języki rozmaitych (późniejszych) grup językowych. Pierwsi koloniści w drodze na wschód opuścili je zanim jeszcze ukształtowały się takie języki, jak np. niderlandzkie

¹ https://gmina.wilamowice.pl/files/gmina/pliki/2020/08/Raport_2019.pdf.

² W uzasadnieniu stosowana będzie proponowana do znormalizowanego użycia w dalszych aktach pisownia etnonimu Wilamowianie dużą literą – co podkreślić ma regionalno-etniczny charakter tej społeczności.

odmiany holenderskie/flamandzkie oraz ich standard, czy bardziej centralne luksemburskie, limburskie, i in.³ Wilamowianie od pokoleń przekazują rozmaite fakty i teorie, które świadczyć mają o przybyciu ich przodków z szeroko rozumianej Europy Północno-Zachodniej – rozmaitymi drogami oraz rodami przybywać mieli z Flandrii, Holandii, Fryzji, a nawet Anglii i Szkocji.

Przekonanie i argumentacja o „anglo-saskim” czy niderlandzkim pochodzeniu uchroniły Wilamowian przed wysiedleniem po II wojnie światowej roku do Niemiec (kiedy to praktycznie przestała istnieć bielsko-bialska wyspa językowa). W samych Wilamowicach jednak w 1945 roku zabroniono używania języka i eksponowania odrębności kulturowych (przede wszystkim strojów wilamowskich) – osoby niestosujące się do tego zakazu surowo karano: kobiety noszące stroje publicznie upokarzano, rozbierano, gwałcono, a stroje palono. Wilamowian zsyłano do obozów pracy w Związku Radzieckim, wiele rodzin wysiedlono oddając ich majątek mieszkańcom okolicznych miejscowości, którzy uważali byli Wilamowian za Niemców; dziesiątki aresztowano i osadzono (nawet kilkakroć) w powojennych obozach pracy (np. Oświęcim i Jaworzno) i komunistycznych więzieniach. Nie wszyscy doczekali się zwrotu zawłaszczonych bezpodstawnie majątków.

Wilamowice od dawna stanowiły jednak enklawę językowo-etniczną odrębną zarówno od bielsko-bialskiego kompleksu językowego, jak i całkowicie spolonizowanego bezpośredniego otoczenia. Wilamowianie ukształtowali i posiadają świadomość własnej etniczno-językowej wspólnoty lokalnej, której wymiernymi, widzialnymi emblematami są:

- język – również w formie pisanej;
- stroje tradycyjne – wraz z całym systemem reguł ich noszenia i nazw, jak i wiedzą i umiejętnościami ich wytwarzania i obróbki;
- więzy pokrewieństwa i powinowactwa, oraz związane z nimi w przeszłości zasady endogamii, wewnątrz struktury społeczne oraz nazewniczy system przydomków;

³ Luksemburski jest narodowym językiem Wielkiego Księstwa Luksemburga; limburski zaś uznanym *Europejską kartą języków regionalnych lub mniejszościowych* językiem regionalnym w Królestwie Niderlandów.

- system nazw miejscowych (mikrotoponimów), których większość w Wilamowicach posiada wersje oryginalne wilamowskie i odpowiadające im polskie.

Unikalny kompleks językowo-kulturowy, który przez kilkaset lat stanowił o wyjątkowości społeczności tej miejscowości zaczął znikać z publicznego użycia po prześladowaniach lat 1940-tych. Język przestał wkrótce potem pełnić podstawową swoją funkcję – komunikacyjną, a jego przekaz międzypokoleniowy w większości rodzin wilamowskich ustał. Dla Wilamowian urodzonych przed końcem lat 1940-tych stanowił jednak język pierwszy, rodzimy i podstawowe narzędzie identyfikacji lokalnej – czyli pierwszorzędnej – tożsamości. Proces wymierania ustał nieco na intensywności na początku lat 1990-tych, wraz z ponownym zainteresowaniem uczonych, którzy z czasem przystąpili do zbiorowego opracowania wspomnianej wcześniej monografii. Przełom wieków przyniósł pierwsze działania na rzecz przywrócenia obecności wilamowskiego w lokalnej kulturze i życiu społecznym: reaktywowano Zespół Regionalny *Wilamowice*, który dziś ma w swoim repertuarze pokaźny materiał wilamowskojęzyczny – część z niego zaprezentowano podczas konferencji w Sejmie Rzeczypospolitej Polskiej nt. *Europejskich i regionalnych instrumentów ochrony języków zagrożonych w listopadzie 2013 r. Aby zespołowi temu zapewnić osobowość prawną i zaplecze instytucjonalne powołano Stowarzyszenie na Rzecz Zachowania Dziedzictwa Kulturowego Miasta Wilamowice Wilamowianie. Stowarzyszenie posiada w Wilamowicach swoją siedzibę, ma kilkudziesięciu członków, prowadzi coraz aktywniejszą działalność na rzecz zachowania, wzmacniania i przekazu językowego i ogólnokulturowego dziedzictwa społeczności, m.in. przygotowując cenione i nagradzane wystawy, wydarzenia naukowe, imprezy kulturalne.*

Stowarzyszenie to, wraz z Wydziałem Artes Liberales Uniwersytetu Warszawskiego zorganizowało m.in. pierwszą międzynarodową konferencję w Wilamowicach pt. Ginące języki. Kompleksowe modele badań i rewitalizacji w czerwcu 2014 r., oraz Szkołę Letnią i Konferencję we współpracy z University of London we wrześniu 2016 r., w których to wydarzeniach wzięło udział w sumie już ponad stu specjalistów z wielu krajów świata.

W listopadzie 2013 r. założono akademię języka wilamowskiego, która ma się zajmować m.in. rewitalizacją, normalizacją i dalszą standaryzacją języka wilamowskiego, oraz koordynacją naukowych jego badań.

Wilamowski jest językiem przede wszystkim mówionym, posiadającym dla Wilamowian pierwszorzędne znaczenie tożsamościowo-symboliczne, ale odzyskującym też wymiar komunikacyjno-społeczny i kulturotwórczy. Umożliwia to m.in. systematyczna dokumentacja oraz standaryzacja tego języka. Wilamowski posiada słownik i kompendium gramatyki powstałe w międzywojennym okresie funkcjonowania tego języka jako żywego i pierwszego narzędzia komunikacji w Wilamowicach. Na ukończeniu są współcześnie zaktualizowane słownik i gramatyka; kontynuowane są badania socjolingwistyczne.

Za prekursora literatury w języku wilamowskim uważany jest Florian Biesik (1850-1926) - autor kilkunastu odnalezionych, opublikowanych i coraz szerzej znanych w Wilamowicach i w świecie tekstów poetyckich i prozatorskich. Po wilamowsku pisał i publikował również rodzimy twórca Józef Gara (*Toler-Juza* 1920-2013), a z najmłodszego pokolenia Tymoteusz Król (*Tiöma-fum-Dökter*, ur. 1993) i Justyna Majerska (*Jusiä-fum-Biöetuł*, ur. 1993). Przytaczane tu przydomki osobowe stanowią wspomniany już, a coraz powszechniej przez młode pokolenie nowych użytkowników wilamowskiego stosowany prymarny element wilamowskiej tożsamości kulturowo-językowej.

Tymoteusz Król jest również twórcą znormalizowanego i akceptowanego standardu ortografii wilamowskiej, dzięki czemu język ten używany jest już w rozmaitych materiałach i publikacjach do nauki języka i dla dzieci – m.in. w będącym na ukończeniu słowniku obrazkowym i podręczniku dla najmłodszych. Od kilku lat język wilamowski nauczany jest w ramach w/w Stowarzyszenia, od roku zaś – dzięki zgodzie władz gminnych i dyrekcji miejscowego Zespołu Szkół naukę języka wprowadzono tam jako zajęcia pozalekcyjne. Pierwsze osoby (tzw. neomówcy wilamowskiego) zdały na Uniwersytecie Warszawskim egzamin z języka wilamowskiego na poziomie B1. Na kilku uczelniach europejskich prowadzone są monograficzne zajęcia z etnolingwistyki Wilamowic. Od roku akademickiego 2015/2016 na Uniwersytecie Warszawskim prowadzone są zajęcia z języka wilamowskiego, od roku akademickiego 2016/2017

także na poziomie średnio-zaawansowanym. Na zajęcia związane z kulturą i językiem Wilamowic uczęszcza kilkudziesięciu studentów.

W 2015 roku po raz pierwszy w gminie Wilamowice obchodzono też Międzynarodowy Dzień Języków Ojczystych, w tym języka wilamowskiego. Rosnąca grupa młodzieży i dzieci uczy się go nie tylko w ramach kursów samego języka, ale i poprzez udział w przedstawieniach teatralnych.. Coraz więcej języka wilamowskiego na internetowych portalach społecznościowych, co również powoduje odnawianie jego zasobów leksykalnych i komunikacyjnych: powstają nowe wyrażenia i zastosowania *wymysiöeryś*. Od kilku lat w krajobrazie językowym Wilamowic widoczny jest pisany język wilamowski.

Szczególną popularność zyskuje w ostatnim czasie grupa teatralna wystawiająca sztuki w języku wilamowskim. W 2014 roku premierę miał „Der Kliny Fjyšt” (*Mały Książę*), w 2015 – „Der Hobbit” (*Hobbit*; przedstawienie to zostało wystawione w lutym 2016 r. w Teatrze Polskim w Warszawie), a w 2016 r. „Uf jer wełt” – poemat Floriana Biesika.

Działania te wspierane są organizacyjnie, logistycznie, a zwłaszcza finansowo przez samych inicjatorów, ośrodki akademickie, projekty naukowe i ewentualnie z innych źródeł, coraz bardziej brakuje jednak instytucjonalnego wsparcia należnego językowi wilamowskiemu jak pełnoprawnemu i uznanemu ustawowo językowi regionalnemu.

Podsumowując:

Język wilamowski w pełni zasługuje na przyznanie mu statusu języka regionalnego w rozumieniu ustawy z dnia 6 stycznia 2005 r. o mniejszościach narodowych i etnicznych oraz o języku regionalnym, zwanej dalej „Ustawą”, „spełniając warunki zawarte w **art. 19 ust. 1.**

Za język regionalny w rozumieniu ustawy, zgodnie z Europejską kartą języków regionalnych lub mniejszościowych, uważa się język, który:

1) jest tradycyjnie używany na terytorium danego państwa przez jego obywateli, którzy stanowią grupę liczebnie mniejszą od reszty ludności tego państwa;

2) różni się od oficjalnego języka tego państwa; nie obejmuje to ani dialektów oficjalnego języka państwa, ani języków migrantów⁴

bowiem:

1. Język wilamowski jest tradycyjnie – a mianowicie od ponad 800 lat – używany na terytorium Polski przez społeczność Wilamowian - obywateli polskich (w latach 1772-1918 w składzie Monarchii Habsburgów/Cesarstwa Austrii) – którzy stanowią grupę liczebnie mniejszą nie tylko od reszty ludności Polski, ale i na wszystkich poziomach jej podziału administracyjnego.
2. Język wilamowski różni się i genetycznie i typologicznie (systemowo) od języka polskiego, który jest oficjalnym językiem w Polsce. Nie jest dialektem języka polskiego, ani nie jest językiem migrantów w rozumieniu ani *Europejskiej karty* ani *Ustawy*.

Języka wilamowskiego nie można uważać za dialekt języka niemieckiego, ponieważ nigdy nie pozostawał on w relacji dialektalnej podrzędności w stosunku do języka ogólnego/górnoniemieckiego (*Hochdeutsch*). Z wyjątkiem krótkiego w wielowiekowej językowej historii społeczności wilamowskiej okresu okupacji hitlerowskiej, wilamowski nie pozostawał też w takiej podrzędności w wymiarze socjolingwistycznym. Stosunki językowe w Wilamowicach okresu habsbursko-austriackiego scharakteryzować można jako przybliżoną równowagę prestiżów pomiędzy wilamowskim (językiem powszednim społeczności), polskim (językiem sfery publicznej, np. religii i szkolnictwa) i niemieckim w odmianie austriackiej (językiem administracji). Przez większość swoich dziejów wilamowski pozostawał i rozwijał się w kulturowym, socjolingwistycznym i lingwistycznym oddziaływaniu języka polskiego, który pozostaje dlań głównym źródłem kontaktów językowych, zarówno w sferze leksyki, jak i morfologii, składni i fonetyki. Wilamowski ma zatem mnóstwo systemowych=językowych cech zapożyczonych z polszczyzny (też jej krakowskiej odmiany małopolskiej), nie jest jednakże w najmniejszym stopniu tej polszczyzny dialektem.

⁴ W oczywistym wymiarze i interpretacji chodzi o „dialekty oficjalnego języka tego państwa i o języki migrantów” (wg oryginału tekstu Karty – ang: „...it does not include either dialects of the official language(s) of the State or the languages of migrants”; franc.: „elle n'inclut ni les dialectes de la (des) langue(s) officielle(s) de l'Etat ni les langues des migrants”).

Definicyjnie odpowiada więc język wilamowski i społeczność jego użytkowników warunkom określonym przez Ustawę.

Wilamowski spełnia również wszystkie kryteria podmiotowe określone w *Europejskiej karcie języków regionalnych lub mniejszościowych*, które stoją u podstaw cytowanej wyżej ustawowej definicji języka regionalnego.

Wskazane zatem będzie rozszerzenie przez Rzeczpospolitą Polską w jej instrumencie ratyfikacyjnym *Europejskiej karty języków regionalnych lub mniejszościowych* Rady Europy repertuaru języków chronionych przez Polskę tą konwencją.

Projektowane zmiany wynikają bezpośrednio z dołączenia języka wilamowskiego do listy języków regionalnych objętych ustawą.

Jako że do tej pory jedynym językiem regionalnym uznanym i objętym ustawą był język kaszubski, większość proponowanych zmian polega na zamianie formy w liczbie pojedynczej „język regionalny” i jej form gramatycznych zależnych na formę w liczbie mnogiej „języki regionalne” i jej form gramatycznych zależnych.

Najistotniejsze zmiany w tym zakresie dotyczą tytułu przedmiotowej ustawy oraz tytułu jej rozdziału 4: w obu przypadkach proponowana regulacja zmienia liczbę pojedynczą („język regionalny”) na liczbę mnogą („języki regionalne”).

Projektowana regulacja w art. 19 pkt 2 dołącza do języków regionalnych język wilamowski.

Art. 24 ust. 1 pkt 3 przewiduje dołączenia w skład Komisji Wspólnej Rządu i Mniejszości Narodowych i Etnicznych jednego przedstawiciela społeczności posługującej się językiem wilamowskim.

Większość pozostałych zmian w przepisach prawa (art. 1 pkt 2, 5-8, 10-15, art. 2-8) ma charakter konsekwencji prawnych polegających na użyciu liczby mnogiej zamiast liczby pojedynczej w zakresie sformułowania „język regionalny”, np.:

- w ustawie z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie w art. 4 w ust. 1 pkt 5 nadano nowe brzmienie będące konsekwencją zmian w ustawie zmienianej w art. 1.

- w ustawie z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe w art. 104 pkt 4 dokonano zmiany, podobnie jak w ustawie o działalności pożytku publicznego i o

wolontariacie, mającej charakter konsekwencji prawnej polegającej na użyciu liczby mnogiej zamiast liczby pojedynczej w zakresie sformułowania „społeczności posługujących się językami regionalnymi”.

Projektowana regulacja w postaci włączenia języka wilamowskiego jako drugiego w Polsce języka regionalnego do ustawy o mniejszościach narodowych i etnicznych oraz o językach regionalnych oraz uwzględnienia go w powiązanych z nią aktów prawnych wypełni lukę w polskiej polityce mniejszościowej i językowej, która nie objęła dotychczas Wilamowic jako jedynej w swoim rodzaju w Polsce mikroenklawy etniczno-językowej.

W opinii społeczności tej enklawy oficjalne uznanie wilamowskiego na poziomie ustawy jest powinnością ustawodawcy polskiego wobec tej grupy, która wiele set lat temu obrała Polskę za swoją ojczyznę i stała się jej trwałym elementem. Zachowali Wilamowianie swój język i obyczaje, które trwały rozwijały się bez przeszkód aż do II wojny światowej. Włączenie wilamowskiego do ustawowo chronionych języków regionalnych będzie symbolicznym potwierdzeniem ważnego miejsca, jakie zajmował on i zajmuje w polskim krajobrazie językowym oraz jednoznacznym unieważnieniem instytucjonalnych i społecznych prześladowań, które dotknęły Wilamowian i ich język po II wojnie światowej. Język wilamowski przetrwał wszak pomimo represji i potrzebuje natychmiastowego wsparcia zważywszy na sytuację socjolingwistyczną w Wilamowicach i liczbę rodzimych użytkowników.

Będzie to również znaczący bodziec dla rozwijającej się od kilku lat coraz prężniej rewitalizacji języka i związanej z nim kultury wilamowskiej. Jak wspomniano w uzasadnieniu, przed wilamowskim stoi obecnie jedyna szansa na nieprzerwanie łączności międzypokoleniowej i przywrócenie przekazu międzypokoleniowego: żyje bowiem jeszcze kilka osób, dla których wilamowski jest językiem pierwszym/rodzimym – i są już pierwsi nowi użytkownicy/mówcy tego języka (jako wyuczonego: drugiego bądź obcego). Wkrótce tej szansy już nie będzie.

Przez uznanie wilamowskiego w swoim systemie prawnym znalazłaby się Polska w niewielkiej grupie państw aktywnie wspierających ożywienie (rewitalizację) rodzimych

mikrojęzyków autochtonicznych⁵. Przetrwanie języka wilamowskiego i obecny program rewitalizacji językowej oraz jego rezultaty (wznowienie przekazu międzypokoleniowego, nowi użytkownicy języka) są bowiem fenomenem na skalę światową.

Uznanie języka wilamowskiego jako regionalnego w Polsce i wpisanie go do jako takiego do przedmiotowej ustawy oraz *Europejskiej karty języków mniejszościowych i regionalnych* z pewnością docenione zostanie przez Radę Europy w ocenach działań i dokonań władz polskich na rzecz zachowania i wspierania różnorodności i dziedzictwa językowego Polski i Europy.

Ponadto status języka regionalnego bezsprzecznie bardzo pozytywnie wpłynie na rozwój miasta, gminy i całego regionu pod względem turystycznym, kulturowym, edukacyjnym. Poza tym pozytywnie wpłynie na świadomość społeczeństwa jako wielokulturowego i wielojęzycznego oraz postrzegania przezeń mniejszości etnicznych/językowych). Status wilamowskiego języka regionalnego przyczyni się do wzrostu kapitału społecznego kraju, dla którego istotną wartością i potencjałem jest bogactwo i różnorodność językowo-kulturowa.

⁵ Czyni to m.in Łotwa w stosunku do języka liwskiego, Norwegia w stosunku do kveńskiego, Portugalia – języka mirandyjskiego, Katalonia w Hiszpanii – wobec arańskiego, Włochy – języków cymbryjskiego i mòcheńskiego.

Ocena skutków regulacji

1. Podmioty, na które oddziałuje projektowana regulacja

Organizacje społeczne i instytucje kulturalne mającej istotne znaczenie dla kultury mniejszości narodowych i etnicznych oraz języków regionalnych, administracja rządowa. Stowarzyszenie na rzecz Zachowania Dziedzictwa Kulturowego Miasta Wilamowice *Wilamowianie*, jednostki samorządu terytorialnego miasta i gminy Wilamowice oraz powiatu bielskiego, oraz powołane przez nie instytucje kultury – Miejsko-Gminny Ośrodek Kultury w Wilamowicach; Regionalny Ośrodek Kultury w Bielsku-Białej; Biblioteka Miejska w Wilamowicach, Książnica Beskidzka w Bielsku-Białej oraz Zespół Szkół w Wilamowicach im. św. Arcybiskupa Józefa Bilczewskiego.

2. Konsultacje społeczne

Proponowaną nowelizację skonsultowano zgodnie z ustawą z dnia 24 kwietnia 2003 roku o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie z organizacjami oraz mieszkańcami miasta.

W większości przypadków odbywały się one w formie wywiadów fokusowych z członkami poszczególnych organizacji społecznych:

- Stowarzyszenie Wilamowianie (udział brało ponad 90 osób)
- Regionalny Zespół Pieśni i Tańca „Wilamowice” (udział brało ponad 70 osób)
- Koło Gospodyń Wiejskich (udział brało ponad 100 osób)
- inne organizacje społeczne, konfesyjne (łącznie udział brało ponad 500 osób)
- mieszkańcy (łącznie udział brało ponad 400 osób)

Przychylnie o proponowanej regulacji prawnej wyraziły również władze samorządowe miasta i gminy Wilamowice a także powiatu bielskiego.

Swoją pozytywną opinię wyrazili również specjaliści w dziedzinie społeczności i języków mniejszościowych oraz rewitalizacji zagrożonych języków z Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu, Uniwersytetu Warszawskiego, Uniwersytetu Śląskiego, Polskiej Akademii Nauk i wszyscy naukowcy skupieni w *Accademia Wilamowicziana-Wymysiöeryśy Akademij*.

Projektowana regulacja konsultowana była z Komisją Wspólną Rządu i Mniejszości Narodowych i Etnicznych.

3. Wpływ regulacji na dochody i wydatki sektora finansów publicznych

Artykuł 19 ustawy o mniejszościach narodowych i etnicznych oraz o języku regionalnym z dnia 6 stycznia 2005 r. stanowi, że w odniesieniu do języka regionalnego stosuje się art. 7-15 oraz art. 17, art. 18 (ust. 2, 3, 3a, 5) i art. 24. Wpływy zmiany w regulacji na sektor finansów publicznych, w tym na budżet państwa i budżety jednostek samorządu terytorialnego oszacowano osobno dla poszczególnych przepisów Ustawy, :

- Art. 7 Ustawy - stanowi o prawie do używania i pisowni imion i nazwisk zgodnie z zasadami pisowni języka mniejszości. W Wilamowicach istnieją dwa równoległe systemy identyfikacji osób. Oprócz imion i nazwisk, które zapisywane są zgodnie z normą języka polskiego, tradycyjnie używa się rozbudowanego systemu przydomków. Z tego względu nie przewiduje się dużego zainteresowania wymianą dokumentów. Przypuszcza się, że dokonywać jej może jedynie część z osób (około 50 osób), którym w okresie powojennym przymusowo zmieniono nazwisko. Koszty tego przedsięwzięcia można oszacować jako suma kosztów wyrobienia dowodu osobistego, prawa jazdy oraz paszportu dla 50 osób (ponieważ dowód osobisty wyrabiany jest obywatelom bezpłatnie, przyjęto, że jego koszty wynosi tyle samo, co prawa jazdy). Zgodnie z tymi założeniami jednorazowe koszty wprowadzenia regulacji wynosić będą: $[100,50+100,50+150]*50=18.000$. Zastrzec należy, że koszty te odpowiadają kosztom, które za wyrobienie dokumentów ponosi obywatel. Koszty, które ponosi sektor finansów publicznych są prawdopodobnie znacząco niższe.
- Art. 9 Ustawy - dotyczy używania języka mniejszości (i języka regionalnego) jako języka pomocniczego. Przepisy ten stosuje się, jeżeli liczba mieszkańców gminy należących do mniejszości, której język ma być używany jako język pomocniczy, jest nie mniejsza niż 20% ogólnej liczby mieszkańców gminy. Ponieważ liczba mieszkańców Wilamowic to 3.113 ⁶, a liczba mieszkańców Gminy Wilamowice to 17.287⁷, to warunek ten nie może być spełniony. W związku z tym zapisy zawarte w artykule nie będą generować kosztów. Art. 12 Ustawy - mówi o możliwości

⁶ <http://www.polskawliczbach.pl/Wilamowice#dane-demograficzne>

⁷ https://gmina.wilamowice.pl/files/gmina/pliki/2020/08/Raport_2019.pdf

używania tradycyjnych nazw miejscowości, ulic i obiektów fizjograficznych. Jedyny skutek finansowy niesłaby wymiana tablic na wjeździe do Wilamowic. Takich tablic jest obecnie 8. Przyjmując, że koszt jednej tablicy to 500 zł⁸, całkowity, jednorazowy, koszt takiego działania wyniesie 4.000 zł.

- Art. 17 Ustawy - poświadcza prawo do nauki języka regionalnego lub w języku regionalnym. Socjolingwistyczna sytuacja języka wilamowskiego sprawia, że dającej się przewidzieć przyszłości możliwa jest tylko ta pierwsza opcja. Art. 17 stanowi również, że realizacja wspomnianych praw odbywa się na zasadzie ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty. Mając na uwadze obowiązujące regulacje prawne nowelizacja ustawy generować będzie dwa rodzaje kosztów.

Pierwszy z nich pokrywać będzie doskonalenia nauczycieli mających uczyć języka wilamowskiego. Koszt ten oszacować można na około 10 000 zł w pierwszym roku obowiązywania ustawy, w dalszych latach kwota ta była niższa.

Zmiana treści omawianej ustawy skutkować będzie również zmianą wysokości subwencji oświatowej. Obecnie w Wilamowicach działa jedna Szkoła Podstawowa i jedno Gimnazjum zorganizowane w ramach Zespołu Szkół. W szkole podstawowej, w 13 oddziałach uczy się obecnie 263 uczniów, z czego 212 pochodzi z obwodu szkolnego. Oprócz Wilamowic obejmuje on również sołectwo Zasole Bielańskie, gdzie język wilamowski nie był tradycyjnie używany. Uwzględniając liczbę mieszkańców obu miejscowości można zakładać, że w szkole podstawowej uczy się ok. 170 uczniów z Wilamowic. W gimnazjum uczyło się 124 uczniów, z czego 103 pochodziło z obwodu szkolnego obejmującego Zasole Bielańskie i Wilamowice, co oznacza, że ok. 80 z nich pochodzi z Wilamowic. Przyjmując, że nauką języka wilamowskiego zainteresowana byłaby połowa uczniów, oznaczałoby, że podjęłoby ją 85 uczniów ze szkoły podstawowej i 40 z gimnazjum. Zgodnie z załącznikiem do rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej ws. sposobu podziału części oświatowej subwencji ogólnej dla jednostek samorządu terytorialnego w 2016 r.⁹, oznaczałoby, że w przypadku obliczania subwencji dla uczniów szkół podstawowych zastosowana zostałaby

⁸ Szacunek orientacyjny na podstawie danych z: <https://sklepdrogowy.pl/pl/index/2>

⁹ <https://men.gov.pl/wp-content/uploads/2015/12/zalacznik-do-rozporzadzenia.pdf>

waga $P_{13}=0,2$, w przypadku gimnazjów $P_{15}=1,10$. Przy pozostałych warunkach niezmienionych, wysokość subwencji oświatowej wzrosłaby o $(0,2*85+1,10*40)*5362=327.082$ zł. Ponadto należy wskazać, iż na stan z roku 2021, a więc po likwidacji gimnazjów i przedłużeniu nauki w szkole podstawowej o 2 lata, w 17 oddziałach szkoły podstawowej uczy się 366 dzieci. A więc skala wyżej opisanych wydatków nie ulega znaczącej zmianie.

- Art. 18 Ustawy - stanowi o obowiązku zapewnienie środków celu ochrony, zachowania i rozwoju tożsamości kulturowej mniejszości a także integracji obywatelskiej i społecznej. Dokładne oszacowanie kosztów dla sektora publicznego nie jest w tym wypadku możliwe. Środki te przekazywane są bowiem w postaci dotacji podmiotowych i celowych. Mając na uwadze liczebność społeczności Wilamowic, a także jej geograficzną koncentrację trudno przypuszczać, by wyniosły one więcej niż kilkadziesiąt tysięcy złotych rocznie.
- Art. 24 Ustawy - przyznaje przedstawicielowi języka regionalnego prawa wejścia w skład Komisji Wspólnej Rządu i Mniejszości Narodowych i Etnicznych. W myśl ustawy funkcja taka wykonywana jest społecznie, pokrywane są jedynie koszty jej pełnienia (dojazdy, diety pobytowe etc.). Rocznie koszty takie wynosić mogą ok. 2000 zł.

Wszelkie wydatki wynikające z projektowanej regulacji będą pokrywane w ramach dotychczasowych planów finansowych, co rocznie ustalanych zgodnie z obowiązującymi przepisami finansowymi.

4. Wpływ regulacji na rynek pracy, konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym na funkcjonowanie przedsiębiorstw

Uznanie języka wilamowskiego za język regionalny w wydatny sposób zwiększa szanse jego przetrwania. Fakt ten powoduje, że projektowana regulacja może istotnie wpłynąć na lokalny rynek pracy, konkurencyjność gospodarki w tym na funkcjonowanie przedsiębiorstw zarówno tych dużych, jak i średnich, małych i mikroprzedsiębiorców. Wyróżnić można jakościowe i ilościowe zmiany powodowane przez nowelizację ustawy.

1) zmiany jakościowe – zwiększenie kapitału intelektualnego Wilamowic

Badania prowadzone przez psycholingwistów wskazują na szereg korzyści wynikających z bilingwalizmu (dwujęzyczności). Osoby dwujęzyczne lepiej radzą sobie z zadaniami wymagającymi zarządzania konfliktem, zadaniami wymagającymi odsiewania zbędnych lub fałszywych informacji, a także przełączaniem się między zadaniami¹⁰. Badania wykazały również, że osobom dwujęzycznym łatwiej jest nauczyć się trzeciego języka niż osobie monolingwalnej (jednojęzycznej) języka drugiego¹¹. Wielejęzyczność ma również wpływ na zdrowie populacji. Badania medyczne wykazały również, że u osób dwujęzycznych pierwsze symptomy choroby Alzheimera pojawiały się średnio o 5,1 roku później niż u osób monolingwalnych¹². Choć nawet przybliżone wyrażenie w wartościach pieniężnych wyżej wymienionych korzyści wynikających ze znajomości języka wilamowskiego jest niemożliwe, to ponad wszelką wątpliwość należy stwierdzić, że w sposób jednoznacznie pozytywny wpłynie on na zwiększenie kapitału ludzkiego na omawianym terenie.

2) zmiany ilościowe – zwiększenie etnoturystycznej atrakcyjności Wilamowic i regionu

Język wilamowski już obecnie jest przyczyną, dla której ruch turystyczny na terenie miasteczka odgrywa istotną rolę w gospodarce miasta. Istnieje jednak obawa, że wraz z pogarszającą się sytuacją socjolingwistyczną języka pozytywne trendy w tym zakresie ulegną zmianie. Uznanie języka wilamowskiego za język regionalny pozytywnie wpłynie na szanse jego przetrwania. Co równie istotne, proponowane zmiany istniejących regulacji prawnych mimowolnie odgrywać będą pozytywną rolę marketingową, chociażby zwiększając medialne zainteresowanie Wilamowicami. Szacuje się, że Wilamowice odwiedza rocznie ok. 3000 turystów z kraju i zagranicy. Szacunki Głównego Urzędu Statystycznego mówią o tym, że dla turystów krajowych przeciętny wydatek jednej osoby na krajową podróż trwającą od 2 do 4 dni wyniósł 230 zł. Założyć można, że w ciągu jednego dnia osoba wydaje średnio 80 zł. Wielkość rynku usług turystycznych można więc obecnie szacować na 240000 zł rocznie. Zmiana regulacji prawnych pozwoli na istotne zwiększenie tej kwoty.

¹⁰ Prior, A., & MacWhinney, B. (2010). A bilingual advantage in task switching. *Bilingualism: Language and Cognition*, 13(2), 253–262.

¹¹ Kaushanskaya, M., & Marian, V. (2009). The bilingual advantage in novel word learning. *Psychonomic Bulletin and Review*, 16(4), 705–710.

¹² Craik, F. I., Bialystok, E., & Freedman, M. (2010). Delaying the onset of Alzheimer disease: Bilingualism as a form of cognitive reserve. *Neurology*, 75(19), 1726–1729.

Projekt ustawy, mimo iż może pozytywnie wpłynąć na działalność, lokalnych przedsiębiorców, nie dotyczy majątkowych praw i obowiązków przedsiębiorców lub praw i obowiązków przedsiębiorców wobec organów administracji publicznej.

5. Wpływ regulacji na działalność mikroprzedsiębiorców oraz małych i średnich przedsiębiorców.

Projektowana ustawa, nie dotyczy majątkowych praw i obowiązków przedsiębiorców lub praw i obowiązków przedsiębiorców wobec organów administracji publicznej. W związku z powyższym omawiany projekt regulacji, nie dotyczy także majątkowych praw i obowiązków mikroprzedsiębiorców oraz małych i średnich przedsiębiorców lub ich praw i obowiązków wobec organów administracji publicznej.

Jednakże ze względu na argumenty wskazane powyżej w pkt 4 wejście w życie projektowanej regulacji, w związku ze zwiększeniem kapitału intelektualnego Wilamowic oraz zwiększeniem etnoturystycznej atrakcyjności Wilamowic i regionu, wpłynie pozytywnie na działalność mikroprzedsiębiorców oraz małych i średnich przedsiębiorców, którzy prowadzą swoją działalność w branżach związanych z turystyką.

6. Wpływ regulacji na sytuację i rozwój regionów

Projektowana regulacja może wpłynąć dodatnio na sytuację i rozwój lokalny miasta i gminy Wilamowice oraz rozwój całego subregionu. Na terenie Gminy Wilamowice istnieją stosunkowo liczne i aktywne, lecz niekoordynujące wzajemnie swoich działań podmioty, które świadczą lub mają potencjał by świadczyć usługi okołoturystyczne. Od niedawna podejmowane są działania mające na celu poprawę tej sytuacji. Starania te realizowane są przez lokalne grupy działania, lokalne grupy rybackie, a także badaczy zajmujących się językiem wilamowskim. Ich celem jest utworzenie na terenie subregionu obejmującego Wilamowice formalnego lub nieformalnego klastra turystycznego, który rozumiany jest przy tym jako tworzące aktywną sieć współpracujące ze sobą, skupisko wytwórców produktów i usług turystycznych, wspierających ich przedsiębiorców z innych branż, a także władz lokalnych i zaplecza eksperckiego. Dzięki takiemu mechanizmom naturalną konsekwencją poprawy socjolingwistycznej sytuacji języka wilamowskiego,

wynikającego ze stymulacji etnoturystyki jest rozwój również innych podmiotów działających w ramach subregionalnego klastra, a konsekwencji całego regionu.

Należy również zaznaczyć, że istniejące już obecnie międzynarodowe zainteresowanie kwestią języka wilamowskiego może sprawić, że zmiana regulacji prawnych w tym zakresie przyczyni się poprawy wizerunku Polski, a przez to zwiększy tzw. *soft power*, którym dysponuje Rzeczpospolita Polska.

7. Oświadczenie o skutkach prawnych

Przedmiot projektowanej regulacji nie wymaga wydania aktów wykonawczych.

8. Oświadczenie o zgodności z Konstytucją RP

W ocenie projektodawcy proponowana ustawa jest zgodna z Konstytucją RP.

9. Oświadczenie o zgodności z prawem Unii Europejskiej

Przedmiot projektowanej regulacji nie jest objęty prawem Unii Europejskiej i nie wymaga notyfikacji do właściwych organów Unii Europejskiej.